

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z wniosku Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo-Handlowego "A.-S." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T. z udziałem zainteresowanych: M. K. i Ł. Z. o wysokość podstawy wymiaru składek, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 stycznia 2014 r., zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 10 września 2013 r.

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 września 2013 r. Sąd Apelacyjny, Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, odrzucił skargę kasacyjną Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo-Handlowego „A.-S.”, Spółki z o.o. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 16 kwietnia 2013 r. oraz oddalił wniosek skarżącego o wstrzymanie wykonania tego wyroku do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego. Decyzję tę poprzedziło wezwanie skarżącego do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia, przy uwzględnieniu wysokości należnych składek obliczonej od przychodów

każdego z ubezpieczonych, zainteresowanych M. K. i Ł. Z., w każdej odrębnie wydanej i zaskarżonej decyzji, bez sumowania tych wartości (art. 21 k.p.c.). Wezwany podał, że wartość przedmiotu zaskarżenia ustalona w sposób wskazany przez Sąd wynosi w sprawie zainteresowanego Ł. Z. kwotę 635,00 zł, a w sprawie zainteresowanego M. K. - kwotę 8.502,00 zł.

W zażaleniu skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania – art. 21 k.p.c. w związku z art. 398²¹ § 2 k.p.c. przez ich niezastosowanie i błędne przyjęcie wartości przedmiotu zaskarżenia w kwotach podanych na wezwanie Sądu oraz niezasadne odrzucenie skargi kasacyjnej z naruszeniem art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c. przez przyjęcie, że zainteresowani - pracownicy powoda - występują w sprawie jako współuczestnicy formalni. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w celu nadania biegu skardze. Podniósł, że wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi suma składek przypisanych płatnikowi do zapłaty na ubezpieczenie obydwu zainteresowanych, objętych zaskarżonym wyrokiem, wynosząca kwotę 9.137 zł. Na marginesie dodał, że przed Sądem Apelacyjnym toczy się ponad 30 tożsamyh spraw z odwołań Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo-Handlowego „A.-S.” Sp. z o.o. w W. przeciwko ZUS Oddziałowi w T., przy czym wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie o sygn. akt ... 519/11 wynosi 62.253 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Spór w sprawie objętej zażaleniem dotyczy ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanych zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) i nie obejmuje kwestii, w których skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. Stosownie do art. 398² § 1 zdanie pierwsze i drugie k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa, niż dziesięć tysięcy złotych.

Wyrokiem, od którego została wniesiona skarga kasacyjna, Sąd Apelacyjny rozpoznał apelację od wyroku Sądu Okręgowego wydanego wskutek odwołania

płatnika w przedmiocie wysokości składek należnych z tytułu zatrudnienia zainteresowanych M. K. i Ł. Z. Płatnik - Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „A.-S.”, Spółka z o.o. - został zobowiązany do zapłaty składek w kwotach wynikających z decyzji wydanych osobno wobec każdego z tych pracowników i wniósł oddzielne odwołania od każdej decyzji. W tym stanie rzeczy wartość przedmiotu sporu wyznaczały przypisane w decyzjach kwoty do zapłaty. Wartość ta utrzymała się w zakresie rozstrzygnięcia sądowego; sąd rozstrzygał sprawy, łącząc je do wspólnego rozpoznania.

Sąd Najwyższy przyjmował, że możliwe jest objęcie jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zatrudnionych pracowników (por. postanowienie z dnia 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09, OSNP 2010, nr 23-24, poz. 301), jednak bez wpływu na wartość przedmiotu sporu. Połączenie - na podstawie art. 219 k.p.c. - kilku oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia jest zabiegiem technicznym, który nie prowadzi do powstania jednej nowej sprawy i nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności oraz nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielными sprawami. W konsekwencji o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia w każdej z tych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2013 r., II CSK 105/13, LEX nr 1375146; z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 164/11, LEX nr 1254636; z dnia 21 kwietnia 2011 r., LEX nr 1213421; z dnia 2 lipca 2009 r., III PZ 5/09, LEX nr 551888), w których ubezpieczeni pracownicy są zainteresowanymi w rozumieniu art. 477¹¹ k.p.c.

Inna byłaby wartość przedmiotu sporu tylko wówczas, gdyby jego przedmiotem była decyzja ustalająca łączne zobowiązanie płatnika jako zobowiązanego z wielu tytułów ubezpieczenia względem każdego pracownika. Sąd Najwyższy nie wykluczył, a nawet postulował wydanie takiej decyzji (por. postanowienie z dnia 11 maja 2012 r., I UZ 17/12, OSNP 2013, nr 11-12, poz. 141). Należy jednak mieć na względzie konieczność równoczesnego wydania decyzji określających przedmiot zobowiązania częścią składki ubezpieczeniowej każdego z ubezpieczonych (art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) i jego osobny tytuł ich zaskarżenia przez każdego z pracowników.

W przeważającej liczbie orzeczeń Sąd Najwyższy uznał za niedopuszczalne skargi kasacyjne w sprawach, których wartość zaskarżenia wynikała z łączenia w postępowaniu sądowym spraw dotyczących zaległości składkowych płatnika za poszczególnych pracowników (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UZ 11/10, I UZ 8/10, I UZ 12/10, I UZ 13/10, niepublikowane; z dnia 18 maja 2010 r., I UZ 29/10 i z dnia 20 września 2010 r., I UZ 116/10, niepublikowane; z dnia 22 lipca 2009 r., niepublikowane oraz z dnia 26 czerwca 2012, II UK 290/11, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 161). Nie jest to wprawdzie pogląd jednolity, gdyż w postanowieniu z dnia 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09 (OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301) Sąd Najwyższy wypowiedział się w sposób zbliżony do stanowiska zaprezentowanego przez skarżącego, a postanowieniem z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 68/13, przedstawił do rozstrzygnięcia przez skład powiększony zagadnienie prawne wyływające z tej rozbieżności. W rozpoznawanej sprawie, w której wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną wynosi – po zsumowaniu roszczeń - mniej niż dziesięć tysięcy złotych, jest to bez znaczenia. Wartości tej ściśle powiązanej z konkretnym postępowaniem sądowym (art. 19 w związku z art. 368 § 2 k.p.c.) nie można odnosić ani wiązać z innymi sprawami, nieobjętymi jedną skargą kasacyjną. Co więcej, nie można a priori próbować zupełnie przypadkowego kształtowania się progu dopuszczalności skargi kasacyjnej tylko ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia w każdej z połączonych spraw, która po zsumowaniu, tylko w pewnych wypadkach może przekroczyć próg dopuszczalności skargi.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu (art. 394¹ § 3 w związku z 398¹⁴ k.p.c.).